

— 28 ЧЕРВНЯ —
**ДЕНЬ
КОНСТИТУЦІЇ
УКРАЇНИ**

— 2026 РІК —

30
РОКІВ

УТВЕРДЖУЄМО ПРАВА
ТВОРИМО МАЙБУТНЄ

Віртуальна книжкова виставка
до 30-річчя Конституції України

«Конституція України – історія свободи»

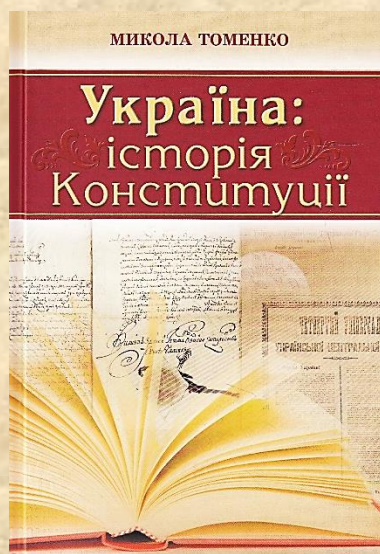

Конституція України : нормат. докум. з урахув. останніх змін в ред. станом на 03.02.2025 р. (відповід. офіц. тексту). – Суми : ТОВ «ВВП НОТІС», 2025. – 56 с. – (Законодавство України).

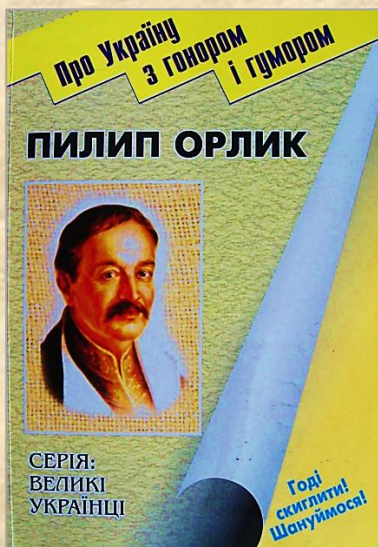
Теліпко В. Е. Науково-практичний коментар Конституції України : станом на 1.12.2010 р. / В. Е. Теліпко ; за ред. к.ю.н., проф. В. Л. Мусяки. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 544 с.

Наведено офіційний текст чинної Конституції України в редакції 1996 року, а також найновіші документи, що стосуються планованих конституційних змін станом на 1 грудня 2010 року.

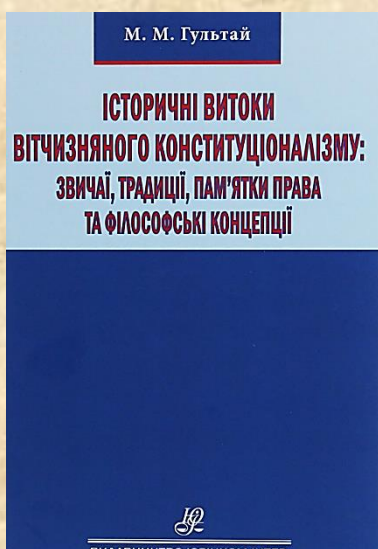
Томенко М. В. Україна: історія Конституції : навч. посібник / Микола Томенко. – Київ : Генеза, 2015. – 144 с.

Навчальний посібник, написаний відомим політиком і громадським діячем, присвячений висвітленню питань історії розвитку українського конституціоналізму від найдавніших часів до сьогодення. Вміщено аналіз конституційних документів, що характеризували суспільно-політичне життя на українських теренах, а також повні тексти «Пактів і конституцій...» Пилипа Орлика та Конституції незалежної України.

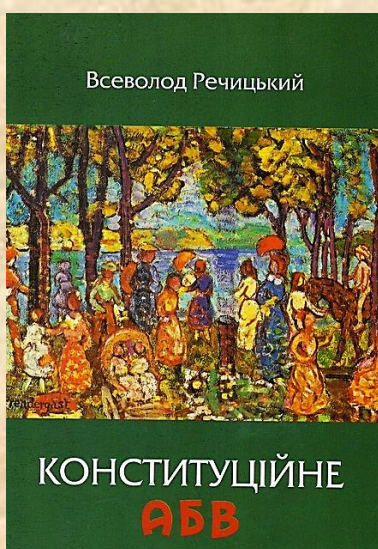
Чухліб Т. В. Пилип Орлик / Тарас Чухліб. – Київ : ПП Наталія Брехуненко, 2008. – 64 с. – (Серія: «Великі Українці»).

У книзі в науково-популярному форматі розповідається про одного з найвидатніших українських гетьманів, палких борників незалежної України, одного з авторів першої української Конституції 5 квітня 1710 року Пилипа Орлика. Простежено його походження, життєвий шлях, політичні погляди, діяльність на посаді гетьмана. Висвітлюються його особисті чесноти, поетичний талант, подвижницька, подиву гідна діяльність в еміграції, спрямована на визволення України з-під московського ярма.

Гультай М. М. Історичні витоки вітчизняного конституціоналізму: звичаї, традиції, пам'ятки права та філософські концепції : монографія / М. М. Гультай. – Київ : Юрінком Інтер, 2017. – 240 с.

Монографія присвячена дослідженню звичаїв та традицій автохтонного населення Українських земель, які лягли в основу історичних пам'яток вітчизняного права, а також концепцій побудови суспільних відносин на принципах конституціоналізму, розроблених видатними українськими філософами, правниками, громадськими та політичними діячами.

Речицький В. В. Конституційне АБВ / Всеволод Речицький. – Харків : ТОВ «Видавництво Права людини», 2016. – 408 с.

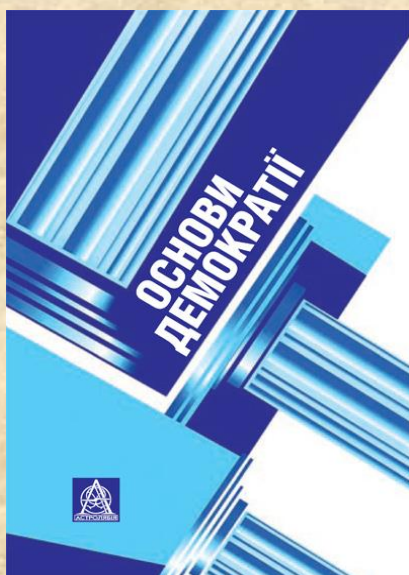
Книга являє собою зібрання вибраних есе та памфлетів, написаних в різні роки української незалежності. Автор звертається до положень класичного американського та європейського конституціоналізму й українських спроб його вітчизняної інтерпретації.

Загальний настрій книги визначає авторський погляд на конституцію як на документ, винайдений в США для прискорення соціальних трансакцій в умовах політичної свободи і ринку.

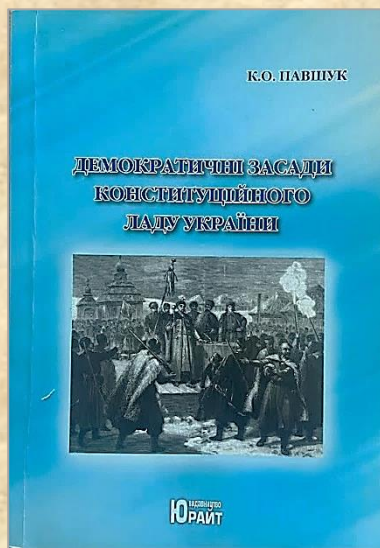
Конституційні акти України. 1917–1920 : невідомі конституції України. – Київ : Філософська і соціологічна думка, 1992. – 272 с.

Недосліджена царина української історії початку ХХ сторіччя подана під кутом зору становлення національної державності. Йдеться зокрема про правовий аспект, актуальність якого сьогодні очевидна. Читачеві пропонується архівний матеріал, що стосується конституційної нормотворчості в період 1917–1920 років, з коментарями фахівців – істориків і правознавців. До книги увійшли хронологічний покажчик імен видатних діячів того буремного часу, а також фотоілюстрації, які здебільшого публікуються вперше за радянський період.

Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. – 3-тє вид., оновлене і доповнене. – Львів : Астролябія, 2009. – 832 с.

У підручнику подано ґрунтовний виклад основних тем, що стосуються демократичного розвитку суспільства. Демократичний лад та його невід'ємні складові розглянуті з погляду нормативного ідеалу, наближення до нього в країнах стійкої демократії, шляхів та способів утвердження демократії в Україні. Особливу увагу звернено на важливість верховенства права, конституціоналізму, законності дій усіх інституцій влади та дійових осіб політики, визнання й дотримання ними демократичних правил та процедур, налагодження розвиненої, ефективної системи правосуддя, впровадження сучасних форм адміністративної діяльності.

Павшук К. О. Демократичні засади конституційного ладу України : монографія / К. О. Павшук ; Мін-во освіти і науки України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : «Юрайт», 2016. – 200 с.

Монографія присвячена дослідженню демократичних засад конституційного ладу України. Автором здійснена комплексна наукова розробка теоретичних аспектів конституційного концепту демократії як елементу конституційного ладу сучасної держави, з'ясована сутність та особливості демократичних засад конституційного ладу України.

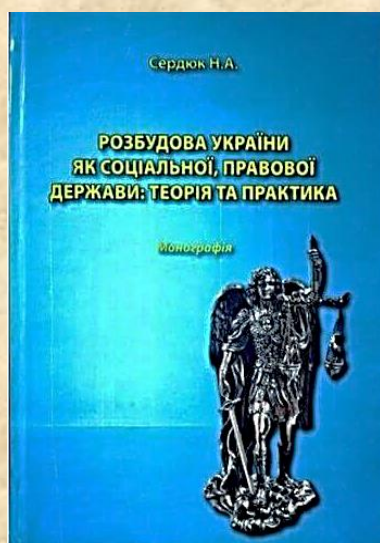
Стрижак А. А. Установча влада: основні критерії легітимності внесення змін до Конституції України : наукове видання / А. А. Стрижак. – Київ : Логос, 2013. – 132 с.

У виданні розкривається структура сучасного конституціоналізму, через призму якого сформульовано критерії демократичної легітимності внесення змін до Конституції України або її перегляду. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід проведення конституційних реформ, правові позиції Конституційного Суду України щодо внесення змін чи перегляду Конституції України, правові засади діяльності Конституційної Асамблеї, а також сформульовано пропозиції до чинної Конституції України.

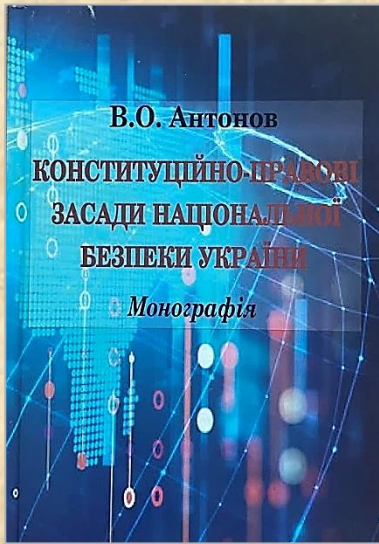
Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський [та ін.] ; за заг. ред. к.ю.н. доц. Т. М. Слінько. – Харків : Право, 2021. – 592 с. – (До 215-річчя Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого).

Заслуговує на увагу новаторська структура підручника, яка не є простим віддзеркаленням структури Конституції України. Авторський колектив пропонує розпочати вивчення конституційного права з адекватного усвідомлення теоретичних засад і цінностей органічного конституціоналізму, універсальних принципів конституції західного типу, а також конституційного ладу України, прав людини та основоположних свобод, компетенції вищих органів державної влади, територіальної організації Української держави.

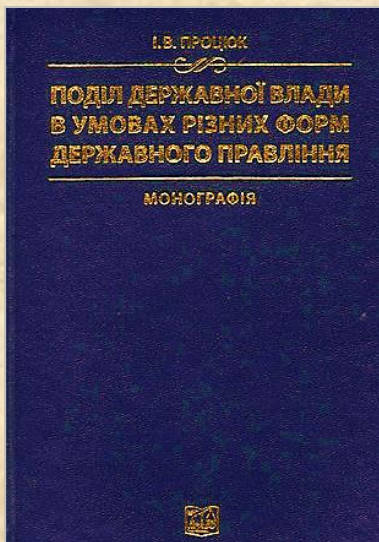
Сердюк Н. А. Розбудова України як соціальної, правової держави: теорія та практика : монографія / Н. А. Сердюк. – Київ : «Видавництво Людмила», 2019. – 420 с.

Це наукове дослідження є концептуальним і не ставить за мету дати детальні відповіді на весь комплекс питань. Кожна розглянута проблема повинна розвиватися, вдосконалюватися, доповнюватися на основі прогресивних і фундаментальних знань, що створюються спільними зусиллями прогресивно мислячих науковців, практиків, політиків, представників громадськості.

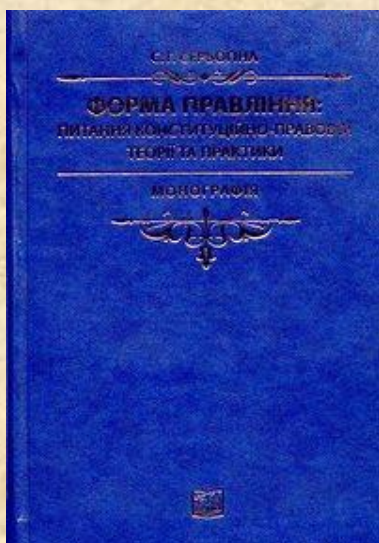
Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / В. О. Антонов ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ : Талком, 2017. – 576 с.

У монографії досліджено теоретико-методологічний інструментарій пізнання сутності та змісту національної безпеки. Системно висвітлено конституційно-правові засади становлення та формування системи забезпечення національної безпеки України, в умовах сучасних викликів та загроз. Значна увага приділена аналізу законодавчого забезпечення національної безпеки, а також сформульовано пропозиції щодо його подальшого удосконалення.

Процюк І. В. Поділ державної влади в умовах різних форм державного правління : монографія / І. В. Процюк ; Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2012. – 584 с.

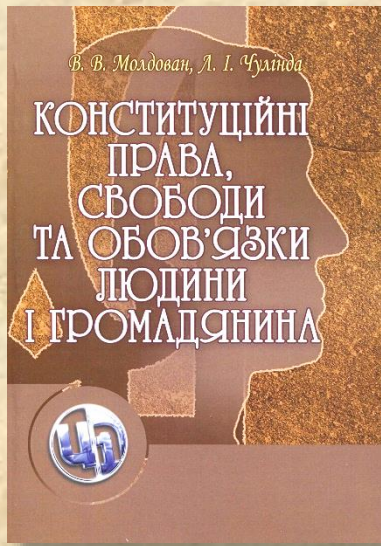
Монографія є загальнотеоретичним комплексним дослідженням моделей поділу державної влади в умовах різних форм державного правління, їх специфіки, переваг та недоліків. Ґрунтовний аналіз широкого кола дискусійної проблематики здійснено з використанням сучасного методологічного арсеналу. Аналізуються становлення форми державного правління й моделі поділу державної влади в процесі конституційного реформування в Україні в роки незалежності, а також основні напрями її вдосконалення.

Серьогіна С. Г. Форма правління: питання конституційно-правової теорії та практики : монографія / С. Г. Серьогіна. – Харків : Право, 2011. – 768 с.

У монографії комплексно досліджено форму правління як елемент форми держави і базову категорію державознавства, з'ясовано її елементний склад і видове розмаїття. Проаналізовано еволюцію та основні сучасні моделі республіканської та монархічної форм правління, визначено їхні сутнісні ознаки та особливості конституційно-правового закріплення. Розглянуто діалектичний взаємозв'язок форми правління з іншими елементами форми держави.

Значну увагу приділено аналізу еволюції форми правління незалежної України, здійснено загальну характеристику форми правління нашої держави за чинною Конституцією 1996 року.

Молдован В. В. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина : навч. посібник / В. В. Молдован, Л. І. Чулінда. – Київ : ЦУЛ, 2023. – 206 с.

У навчальному посібнику надається характеристика основним конституційним правам, свободам та обов'язкам людини і громадянина, висвітлюються гарантії конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Значну увагу приділено аналізу рішень Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини, що сприятиме модернізації освітньої діяльності в контексті європейських вимог.

Корнієнко П. С. Конституційні основи правозахисної діяльності в Україні : монографія / П. С. Корнієнко ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ : Ліра-К, 2018. – 348 с.

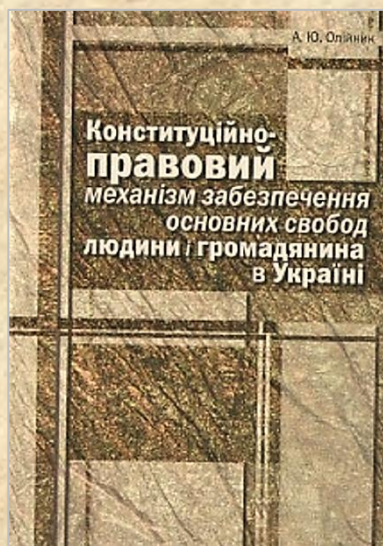
У монографії висвітлюються проблеми теорії та практики конституційної правозахисної діяльності в Україні, а також досліджуються основні суб'єкти, методи і форми діяльності щодо захисту основоположних прав й свобод людини. Обґрунтовується зміст і сутнісні ознаки категорії «конституційна правозахисна діяльність», здійснюється періодизація генезису правозахисної діяльності та її конституювання в Україні.

Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя : курс лекцій / М. М. Гультай. – Київ : ЦУЛ, 2019. – 270 с.

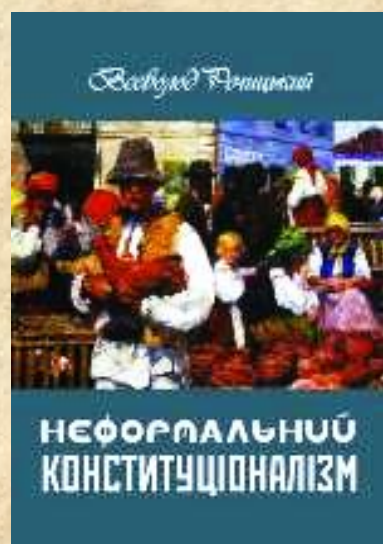
Курс лекцій ґрунтується на Конституції України, законах та інших нормативно-правових актах у галузі конституційного права України, з урахуванням останніх законодавчих змін. У них розкривається зміст інституту конституційної скарги, аналізується її значення у механізмі індивідуального доступу до конституційного правосуддя, визначається її правова природа та різні аспекти прояву в контексті законодавчого впровадження, з урахуванням найкращого світового досвіду функціонування цього інституту та сучасних умов вітчизняної конституційно-правової практики, а також основних інститутів

конституційного права України.

Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні : монографія / А. Ю. Олійник. – Київ : Алерта, КНТ, Центр навчальної літератури, 2008. – 472 с.

Досліджуються теоретико-методологічні основи права особи на свободу, її генезис, зміст кожної окремо взятої конституційної свободи та загальний механізм їх забезпечення. Розглянуто нормативно-правове регулювання конституційних свобод людини і громадянина в Україні та місце і роль діяльності конституційних органів у механізмі забезпечення названих свобод.

Речицький В. В. Неформальний конституціоналізм / Всеволод Речицький. – Харків : ТОВ «Видавництво Права людини», 2018. – 356 с.

Книга являє собою зібрання юридичних есе, доповнених модельним проектом Конституції України – 2018 та проектом Етичного кодексу членів Фулбрайтівського товариства України – 2007. У книзі аналізується явище неформального конституціоналізму США, а також його змістовного віддзеркалення в Україні та інших регіонах світу. Автор доводить, що головними складниками неформального конституціоналізму є варіативність у накопиченні й витрачанні ресурсів. Уміщений у другій главі книги проект конституції президентської республіки та проект етичного кодексу

відображають погляди автора на український конституціоналізм та інтелектуальну свободу в їх нормативному вимірі.

Стрельцова О. В. Конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом: теорія та практика : монографія / О. В. Стрельцова ; МОН України ; КНУ ім. Тараса Шевченка ; за наук. ред. О. В. Марцеляка. – Київ : Правова єдність, 2017. – 532 с.

У монографії досліджено теоретичні та прикладні аспекти конституціоналізації процесу асоціації України з ЄС. Визначено сутнісні риси конституціоналізації національної правової системи та проаналізовано національний вимір процесів конституціоналізації на прикладі правопорядку ЄС.

Сформульовано рекомендації щодо включення процесу асоціації України з ЄС у контекст конституційної реформи в Україні.

Візія майбутнього: конституційний вимір повоєнного відновлення України та європейської інтеграції : збірник матеріалів і тез II Маріупольського конституційного форуму (м. Київ, 06 жовтня 2023 р.) / Конституційний Суд України, Програма підтримки ОБСЄ для України. – Київ : ВАІТЕ, 2023. – 176 с.

Збірник матеріалів і тез містить повні тексти доповідей II Маріупольського конституційного форуму «Візія майбутнього: конституційний вимір повоєнного відновлення України та європейської інтеграції», який відбувся 6 жовтня 2023 року у Конституційному Суді України за підтримки ОБСЄ. Надані публікації присвячені таким актуальним темам,

як візія українського конституціоналізму у післявоєнний період розвитку України, практика Конституційного Суду України в умовах воєнного стану, конституційний процес в Україні в контексті європейської інтеграції тощо.

Конституція України та триада європейських цінностей: погляд у світлі євроінтеграції. Міжнародна конференція з нагоди Дня Конституції України (28 червня 2023 р.) : збірник матеріалів і тез. – Київ : ВАІТЕ, 2023. – 204 с.

Новий юридичний статус України як кандидата на членство в Європейському Союзі вимагає обговорення з погляду і ретроспективи, і перспективи, що й зумовило вибір теми цієї щорічної конференції. Учасники конференції вели мову про співвідношення європейських цінностей і наголошували на тому стані, в якому наша країна перебуває нині. Це не просто воєнний стан, це – юридичний воєнний стан, коли влада має усі повноваження обмежити (зупинити)

певні людські права відповідно до Європейської конвенції з людських прав.

З Днем Конституції України!

*І на оновленій землі
Врага не буде, супостата.
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі.*

(Т. Шевченко)